

Waarom komt er een lozingsverbod voor toiletwater vanaf pleziervaartuigen?

Sinds 1970 geldt in het kader van de Wet Verontreiniging Oppervlaktewateren een algemeen verbod op het lozen op oppervlaktewater. Voor de recreatievaart gold voor huishoudelijk afval dit verbod nog niet. In de nota van Toelichting op de wet is vermeld dat een dergelijk verbod pas kan worden ingesteld wanneer aan de pleziervaart een oplossing is geboden voor het technische en vooral organisatorische probleem van het zich ontdoen van huishoudelijk afvalwater, anders dan door deze in het oppervlaktewater te lozen. Anders gezegd: er moest eerst een netwerk van afgiftepunten worden gerealiseerd. Dat netwerk is er nu. Met overheidssubsidie zijn ruim 300 uitpompstations voor vuilwater gebouwd. Bovendien zijn jachthavens die plaats bieden aan meer dan 50 kajuitboten door het Activiteitenbesluit verplicht om in 2009 over een walvoorziening voor het uitpompen van vuilwater en/of het legen van mobiele (chemische) toiletten te beschikken. Toiletwater bevat ziekmakende bacteriën en virussen. Uit het oogpunt van waterkwaliteit en gezondheid is het noodzakelijk dit verontreinigende toiletwater op te vangen. Andersoortig huishoudelijk afvalwater van een pleziervaartuig, zoals afvalwater uit wasbak, gootsteen en douche bevat minder ziekmakers. Omdat het technisch lastig is om aan boord van bestaande pleziervaartuigen al het huishoudelijk afvalwater op te slaan, beperkt het lozingsverbod zich tot het toiletwater.

Wanneer gaat het lozingsverbod in?

Per 1 januari 2009 mogen pleziervaartuigen geen toiletwater meer lozen op het oppervlaktewater. Voor die datum is gekozen om booteigenaren de tijd te geven een oplossing te zoeken die bij hun situatie en vaargedrag past. Jachthavenbeheerders kunnen de tijd gebruiken om meer uitpompstations voor vuilwater te realiseren.

Voor welke schepen geldt het lozingsverbod?

Het lozingsverbod geldt voor alle nieuwe en bestaande Nederlandse en buitenlandse pleziervaartuigen met ingebouwd toilet, zoals beschreven in de Wet Pleziervaartuigen. Dat wil zeggen jachten van 2,4 tot 24 meter. Historische schepen van voor 1950 en wedstrijdschepen zijn uitgezonderd.

Waarom wordt de pleziervaart wel een lozingsverbod opgelegd en andere vormen van scheepvaart (nog) niet?

Recreatievaart concentreert zich vaak in watergebieden waarvan ook veel zwemmers, surfers en andere watersporters gebruikmaken. Er wordt gezwommen in hetzelfde water waarin jachten die voor anker liggen hun onderwatertoilet lozen. Metingen wijzen uit dat zich in het water bij die jachten hoge concentraties E. coli bacteriën bevinden. En daar kunnen zwemmers ziek van worden. Jaarlijks belanden tienduizenden Nederlanders in het ziekbed door recreëren in vervuild oppervlaktewater. Ze hebben bijvoorbeeld maag-darmklachten, last van de luchtwegen of gehoorgangen. De noodzaak om de toiletlozingen van de recreatievaart aan te pakken is dus groter, al bedraagt de vervuiling door de recreatievaart op het totaal maar één procent. Bovendien bestaat er in Nederland

voor de pleziervaart een basisnetwerk van 300 uitpompstations voor huishoudelijk afval van pleziervaartuigen. Verder is de verwachting dat door het in werking treden van het Activiteitenbesluit dit aantal de komende jaren zal gaan toenemen.

Komt er nog wel een lozingsverbod voor andere categorieën schepen?

Voor bedrijfsmatige categorieën schepen, zoals hotel- en passagiersschepen, rondvaart- en partyboten, chartervaart, bruine vloot en binnenvaart, zal op termijn vermoedelijk ook een lozingsverbod gaan gelden. Wanneer dat zal zijn, hangt onder meer af van de juridische mogelijkheden.

Ben ik verplicht een vuilwatertank in te bouwen?

Nee. Per 1 januari 2009 mag u het toiletwater niet meer op het oppervlaktewater lozen. Hoe u dit regelt, mag u helemaal zelf weten.

Welke alternatieven zijn er voor een vuilwatertank aan boord?

U kunt vaker aanleggen en aan wal naar het toilet gaan, de aloude puts gebruiken, een chemisch toilet of een droogtoilet aanschaffen. Op deze site vindt u meer informatie over het chemisch toilet, droogtoiletten en het vuilwatersysteem, compleet met een indicatie van de kosten en een overzicht van leveranciers.

Waar kan ik opgeslagen toiletwater in Nederland afgeven?

Het opgeslagen toiletwater in een vuilwatertank kan worden afgegeven aan één van de 300 uitpompstations voor huishoudelijk afvalwater van de pleziervaart in Nederland. Voor de adressen kunt u gaan naar de homepage van deze site. Door het in werking treden van het Activiteitenbesluit zijn jachthavens met meer dan 50 kajuitboten verplicht om in 2009 een uitpompstation te hebben, voor jachthavens met meer dan 100 of 200 kajuitboten gold deze verplichting al in respectievelijk 2008 en 2007.

Mijn jachthaven heeft geen uitpompstation voor vuilwater. Hoe moet dat na 1 januari 2009 als ik een vuilwatertank aan boord heb?

Wanneer uw jachthaven plaats biedt aan meer dan 50 kajuitjachten, moet er vanaf deze datum minstens één uitpompstation aanwezig zijn. Het uitpompen moet dan gratis worden aangeboden aan vaste ligplaatshouders. Dat is geregeld in het Activiteitenbesluit. Voor passanten mag wel geld in rekening worden gebracht. Het kan ook zijn dat uw jachthaven geen uitpompstation heeft maar hiervoor een overeenkomst heeft gesloten met een andere jachthaven die in de nabijheid gelegen is. Als u dan bij deze andere jachthaven uitpompt, kan wel geld in rekening worden gebracht.

Eén uitpompstation per jachthaven, hoe moet dat op grotere jachthavens als er veel boten tegelijk binnenkomen?

nieuwkoop

Naar verwachting is dat een kwestie van vraag en aanbod. Jachthavenbeheerders willen tevreden klanten en geen lange rijen voor het uitpompstation. Als de capaciteit niet voldoende is, zullen er dus meer uitpompstations bij worden gezet.

Hoe wordt er gecontroleerd op het lozingsverbod?

Omdat er geen verplichting is om een opvang voor vuilwater aan boord te hebben, kunnen waterbeheerders en de waterpolitie alleen ingrijpen wanneer ze iemand op heterdaad betrappen bij het lozen van toiletwater op het oppervlaktewater. Dat is lastig. Maar watersporters met gezond verstand zullen zich ongetwijfeld realiseren dat ook zij gebaat zijn bij schoon water. Als u 's zomers een frisse duik neemt, wilt u dat niet doen terwijl uw buurman zojuist de onderwatertoilet heeft doorgetrokken. Kortom, recreëren in verdund toiletwater ervaren wij allemaal als vies en je kunt er nog ziek van worden ook. Daar komt bij dat het ontbreken van een opvangvoorziening voor toiletwater over een paar jaar negatief zal werken bij een eventuele verkoop van de boot.

Hoe kan ik nu al een bijdrage leveren aan schoner zwemwater?

Door niet te wachten met het nemen van maatregelen tot de winter van 2008/2009. Beperk uw toiletwaterlozingen, vooral in gebieden waar mensen zwemmen of surfen. Zijn er toiletvoorzieningen op de wal, gebruik die dan. Realiseer zo snel mogelijk een voorziening aan boord, hetzij door middel van een vuilwatersysteem, hetzij met behulp van een chemisch of droogtoilet.

Waar kan ik meer informatie vinden?

Onder 'downloads' vindt u interessante folders over dit thema. U kunt ook terecht bij het Watersportverbond, de ANWB of HISWA Vereniging (voor leden).

Waar kan ik mijn chemisch/mobiel toilet legen?

Het legen van mobiel/chemisch toilet kan nu al vrijwel in elke jachthaven plaatsvinden mits deze maar is aangesloten op een gemeentelijk rioolstelsel. In het Activiteitenbesluit is dit wettelijk geregeld voor jachthavens met meer dan 50 ligplaatsen.

Is lozen van urine uit Nonolet toegestaan?

Urine uit de Nonolet valt onder de het begrip 'toiletwater' omdat de afvalwaterstroom afkomstig is van het zogenaamde 'zwarte water' uit een toilet. Het risico op bacteriële besmetting door urine is weliswaar laag, maar de gehalten zuurstofbindende en eutrofiërende stoffen in urine blijven ook na passage door een Nonolet hoog. De separaat ingezamelde fecaliën en urine kunnen worden afgegeven in jachthavens.

Valt verhuurvloot / vaartochten met betalende derden onder lozingsverbod?

Volgens artikel 1 van de Wet Pleziervaartuigen wordt onder een pleziervaartuig verstaan een voor sport- en vrijetijdsdoeleinden bedoeld vaartuig, ongeacht het type of de wijze van voortstuwing, met een romplengte van 2,5 tot 24 m. Ook het feit dat hetzelfde vaartuig kan worden gebruikt voor verhuur, pleziervaartcursussen of andere commerciële activiteiten, belet niet dat het onder de werkingssfeer van deze richtlijn valt, wanneer het voor recreatiedoeleinden binnen de EU in de handel is gebracht.

Geldt voor historische schepen (van voor 1950) en wedstrijdboten ook het lozingsverbod?

Wedstrijdboten en historische schepen van vóór 1950, zowel originelen als individuele replica's, die door de fabrikant als zodanig zijn bestempeld, vallen niet onder de Wet Pleziervaartuigen. Voor deze pleziervaartuigen geldt het lozingsverbod niet. Volgens de wet mogen deze vaartuigen toiletwater blijven lozen. Hiervoor behoeft geen specifieke ontheffing te worden aangevraagd. Voorwaarde bij historische schepen is dat er geen 'major conversion' heeft plaatsgevonden. Voorbeeld hiervan is een historisch vaartuig, dat gebouwd is voor 1950, maar daarna voorzien is van een nieuwe motor, is CE-plichtig en valt dus onder de Wet Pleziervaartuigen.

In welke wateren mag ik sinds januari 2009 niet meer lozen?

Het verbod geldt voor alle Nederlandse binnenwateren, incl.de Waddenzee. In tegenstelling tot eerder verstrekte informatie op deze site geldt het lozingsverbod toiletwater niet voor de Nederlandse kustwateren.

Besluit van 28 november 1974, ter uitvoering van artikel 1, derde lid, van de Wet verontreiniging oppervlaktewateren

Wij JULIANA, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz., enz., enz.

Op de voordracht van Onze Minister van Verkeer en Waterstaat van 17 oktober 1974, nr. HW/RWS 70183, Hoofddirectie van de Waterstaat, Hoofdafdeling Waterstaatsrecht, gedaan mede namens Onze Minister van Volksgezondheid en Milieuhygiëne;

Gelet op artikel 1, derde lid, van de Wet verontreiniging oppervlaktewateren (*Stb.* 1969, 536);

Gezien het advies van de Raad van de Waterstaat van 29 augustus 1974;

De Raad van State gehoord (advies van 13 november 1974, nr. 24);

Gezien het nader rapport van Onze Minister van Verkeer en Waterstaat van 22 november 1974, nr. HW/RWS 79359, Hoofddirectie van de Waterstaat, Hoofdafdeling Waterstaatsrecht, uitgebracht mede namens Onze Minister van Volksgezondheid en Milieuhygiëne;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Artikel 1

1. In dit besluit wordt verstaan onder:

- a. de Wet: de Wet verontreiniging oppervlaktewateren (*Stb.* 1969, 536);
- b. Onze Minister: Onze Minister van Verkeer en Waterstaat.

2. Voor de toepassing van dit besluit worden onder vaartuigen mede verstaan:

- a. drijvende werktuigen zoals baggerwerktuigen, zandzuigers, kranen, bokken en elevators;
- b. installaties, opgericht op de bodem van de territoriale zee;
- c. luchtkussenvaartuigen.

Artikel 2

1. Dit besluit is van toepassing met betrekking tot oppervlaktewateren met inbegrip van de territoriale zee.

2. Dit besluit is niet van toepassing op:

- a. gedragingen waaromtrent voorschriften zijn gesteld bij of krachtens de Wet voorkoming verontreiniging door schepen (*Stb.* 1983, 683), de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden, met uitzondering van agrarische activiteiten als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onderdeel b, van het Lozingenbesluit open teelt en veehouderij en de Wet verontreiniging zeewater (*Stb.* 1975, 352);
- b. het lozen door of van vaartuigen of luchtvaartuigen in de territoriale zee van afvalstoffen, verontreinigende of schadelijke stoffen, voorzover die handeling samenhangt met of voortvloeit uit het normale gebruik van het vaartuig of luchtvaartuig, mits dat gebruik niet ten doel heeft het lozen van dergelijke stoffen.

Artikel 3

1. Het is verboden een volgens het tweede lid aangewezen stof, die behoort tot de in de bijlage van dit besluit opgenomen afvalstoffen, verontreinigende of schadelijke stoffen, op welke wijze ook, in enig oppervlaktewater te brengen.

2. De in het eerste lid bedoelde aanwijzing geschiedt door Onze Minister in overeenstemming met Onze Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, de Raad van de Waterstaat gehoord.

3. Het eerste lid is niet van toepassing met betrekking tot stoffen, die slechts als sporen in andere stoffen voorkomen en die daaraan niet zijn toegevoegd om te zamen met die andere stoffen in enig oppervlaktewater te worden gebracht. Bij het in het tweede lid bedoelde besluit kan worden

aangegeven welke concentraties of hoeveelheden per tijdseenheid van de aangewezen stof gelden als sporen.

Artikel 3a [Treedt in werking per 01-01-2009]

Artikel 4

1. Onverminderd artikel 3 is het verboden zonder vergunning afvalstoffen, verontreinigende of schadelijke stoffen op andere wijze dan met behulp van een werk in enig oppervlaktewater te brengen, onder meer
 - a. door deze daarin te storten;
 - b. door deze onder het wateroppervlak uit te pompen, weg te pompen of te doen of te laten afvloeien;
 - c. door deze te storten, neder te leggen, te laten liggen, of te doen of te laten afvloeien op duinen, stranden, kwelders, slikken, kaden, bruggen, vloeders, aanlegsteigers, dijken, oevers of in het winterbed van enig oppervlaktewater;
 - d. bij het laden, lossen of overladen daarvan;
 - e. bij het uit- of inwendig reinigen van enig voertuig, vaartuig of luchtvaartuig.
2. Het eerste lid is niet van toepassing op het brengen in enig oppervlaktewater van:
 - a. huishoudelijk afvalwater vanaf vaartuigen, tenzij die uit hoofde van hun feitelijke bestemming plaatsgebonden zijn;
 - b. ammoniak door depositie daarvan, die veroorzaakt kan worden door een veehouderij als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder b, van de Wet ammoniak en veehouderij.
3. Het eerste lid is niet van toepassing ten aanzien van gedragingen waaromtrent voorschriften zijn gesteld in het Scheepsafvalstoffenbesluit Rijn- en binnenvaart.

Artikel 5

1. Afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht en afdeling 13.2 van de Wet milieubeheer zijn van toepassing op de voorbereiding van een beschikking op een aanvraag om verlening of wijziging van een vergunning als bedoeld in artikel 4, eerste lid.
2. In afwijking van het eerste lid zijn afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht en afdeling 13.2 van de Wet milieubeheer niet van toepassing, indien de beschikking betrekking heeft op afvalwater van huishoudelijke aard, waarvan de vervuilingswaarde geringer is dan honderd inwonerequivalenten, tenzij dat afvalwater wordt gebracht in een oppervlaktewater, aangewezen bij of krachtens de algemene maatregel van bestuur als bedoeld in artikel 7, tweede lid, van de wet.
3. Onze Minister kan, in overeenstemming met Onze Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, bepalen dat afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht en afdeling 13.2 van de Wet milieubeheer buiten toepassing blijven indien de aanvraag betrekking heeft op afvalstoffen, verontreinigende of schadelijke stoffen waarvan door een ongewoon voorval de afvoer op korte termijn nodig is.

Artikel 6

1. Dit besluit kan worden aangehaald als: Uitvoeringsbesluit artikel 1, derde lid, Wet verontreiniging oppervlaktewateren.
2. Dit besluit treedt in werking met ingang van de tweede dag na de datum van uitgifte van het *Staatsblad* waarin het wordt geplaatst.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende bijlage en nota van toelichting in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en dat daarvan afschrift zal worden gezonden aan de Raad van State.

Soestdijk, 28 november 1974

JULIANA

De Minister van Verkeer en Waterstaat,